

بیمار گرامی اگر شما به مرحله انتهایی بیماری مزمن کلیوی رسیده اید برای ادامه زندگی و جایگزینی عملکرد از دست داده کلیه خود به یکی از روش های دیالیز یا پیوند کلیه نیاز دارید.

همودیالیز

همو به معنای خون است و دیالیز به جدا کردن یا فرایند تصفیه گفته می شود. در دیالیز خونی، فرایند تصفیه خون شما، در ماشینی خارج از بدن انجام می گیرد و این امر سبب حذف آب اضافی و مواد زائد از خون می گردد.

دسترسی عروقی

جهت انجام همودیالیز شما نیاز به یک دسترسی عروقی دارید که از طریق آن بین خون موجود در رگ های شما با دستگاه همودیالیز ارتباط برقرار شود. راه دسترسی عروقی اجازه می دهد تا خون شما از خلال لوله هایی نرم، به سمت دستگاه دیالیز حرکت کند تا در آنجا پس از عبور از صافی های خاص، تصفیه شده و به بدن شما بازگردد.

انواع دسترسی عروقی

سه نوع مختلف راه دسترسی عروقی برای انجام همودیالیز وجود دارد که فیستول، گرافت و کاتتر نامیده می شوند. پزشک شما قبل

از زمان شروع دیالیز، شما را به جراحی که در زمینه ایجاد راه دسترسی عروقی برای همودیالیز تخصص دارد، معرفی کند. این جراح وضعیت شما را ارزیابی می کند و به شما کمک می کند تا بهترین راه دسترسی عروقی را انتخاب کنید.

فیستول

برای ایجاد فیستول، یک جراحی کوچک مورد نیاز است. فیستول با ایجاد ارتباط بین یک ورید به شریان مجاور آن تشکیل می شود. این کار باعث می شود عروق خونی بزرگی به وجود آیند که جریان خون در آنها سریع است. مچ دست یا آرنج بهترین محل برای ایجاد فیستول می باشد. فیستول سالهای زیادی عمر می کند. معمولاً ۴ تا ۶ هفته طول می کشد تا فیستول به اصطلاح "برسد" یا به اندازه کافی بزرگ شود.

گرافت

گرافت دومین انتخاب برای دسترسی عروقی است. طی یک جراحی کوچک، بین یک ورید و شریان نزدیک آن، به وسیله یک لوله مصنوعی ارتباط برقرار می شود. گرافت معمولاً در ساعد یا در قسمت فوقانی بازو قرار داده می شود. بعضی وقتها، گرافت در ساق یا دیواره قفسه سینه قرار داده می شود. گرافت ها به طور کلی بعد از جراحی، حداقل دو هفته زمان نیاز دارند، تا قابل استفاده باشند.

کاتتر

کاتترها برای دسترسی موقت به عروق، مورد استفاده قرار می گیرند. برای مثال، در افرادی که هنوز فیستول آنها آماده نشده اما لازم است که دیالیزشان شروع شود. وقتی فیستول "برسد" کاتتر خارج می شود گاهی اوقات کاتتر برای دوره طولانی استفاده می شود چون ایجاد فیستول یا گرافت امکان پذیر نمی باشند. کاتترها از لوله های پلاستیکی نرم ساخته می شوند. کاتترها در یک ورید بزرگ، معمولاً در گردن قرار داده می شوند. ممکن است با مشکلاتی نظیر لخته و عفونت و عدم خون دهی کافی همراه باشند.

محدودیت های تغذیه ای

به دلیل اینکه کلیه های شما توانایی دفع مواد زاید و مایعات اضافی موجود در خون شما را به اندازه کافی ندارد، بنابراین ممکن است بدن شما نیازهای خاص از جمله محدودیت مایعات و تغییر دریافت های غذایی خاص در رژیم غذایی تان داشته باشد.

بسیار مهم است که مقادیرهای صحیح از پروتئین، کالری، مایعات، ویتامین ها و مینرال ها (مواد معدنی) را روزانه دریافت نمایید. تیم مراقبین سلامت به شما کمک خواهد کرد که برنامه وعده های غذایی را طوری تنظیم کنید که از برقراری تعادل در رژیم تان و بهبود وضعیت بدنتان اطمینان حاصل شود.

عوارض همودیالیز

ممکن است در طول انجام همودیالیز با عوارض و مشکلات مختلفی نظیر افت فشار خون، گرفتگی عضلانی، تهوع و استفراغ، درد قفسه سینه، افت قند خون، خارش، تب و لرز و آمبولی هوا مواجه شوید اما لزوماً این عوارض برای همه بیماران اتفاق نمی افتد.

بیمارستان شهید مدنی آذر شهر

دیالیز چیست ؟

" ویژه آموزش بیماران "

منبع:

کتاب مبانی همودیالیز برای پرستار / جودیت

کالباخ ۱۳۹۵

تاریخ بازنگری بهمن ماه ۹۹

تاریخ بازنگری بعدی : بهمن ماه ۱۴۰۰

در بخش دیالیز فقط داروهای که پزشک صلاح بداند تزریق می شود و تزریق داروهای متفرقه فقط با دستور کتبی پزشک معالج است. از یخچال بخش که جهت دارو استفاده می باشد به هیچ عنوان جهت مواد خوراکی استفاده نشود.

- در صورت نارضایتی از پرسنل بخش مورد را به مسئول بخش اطلاع دهید و از برخورد مستقیم با پرسنل خودداری فرمائید.
- جهت حفظ آرامش خود و دیگران با صدای بلند با تلفن صحبت نشود.
- کلیه داروها را باید طبق دستور و منظم مصرف نمایید.
- اضافه وزن بین دو دیالیز خود را کنترل کنید.
- مصرف مایعات را کنترل کنید.
- از دسترسی عروقی خود مراقبت نمایید.
- محدودیت رژیم غذایی خود را رعایت نمایید.

با آرزوی سلامتی کامل برای شما

گردآوری:

خانم سیمین عبدالستاری (کارشناس ارشد

پرستاری و

نسرین ملازمانی (سوپروایزر آموزشی)

سایت بیمارستان :

<http://azarshahrhosp.tbzmed.ac.ir>

مقررات بخش همودیالیز

پس از پذیرفته شدن در بخش همودیالیز جهت رفاه حال خود و بیماران دیگر لازم است که قوانین بخش رعایت شود.

لازم است دفترچه شما خاص شود لذا برای گرفتن دفترچه خاص توصیه های پرستار بخش را جدی گرفته و به آن عمل کنید.

در بدو ورود انجام آزمایشات هیپاتیت ب و سی و ایدز و گروه خون و هر آزمایش دیگری که بنا به تشخیص پزشک لازم است الزامیست.

با توجه به نتیجه آزمایشات انجام واکسیناسیون هیپاتیت ب الزامیست.

جهت انجام دیالیز در شیفت صبح ساعت ۸ در شیفت عصر ساعت ۱۳ و در شب ساعت ۱۸ مراجعه نمایید و خواهشمندیم زودتر از این ساعت وارد بخش نشوید

در صورت عدم حضور در وقت تعیین شده حتما به بخش اطلاع دهید.

حضور همراه و ملاقات کننده در بخش دیالیز ممنوع می باشد.

در جلسه اول داروهای مصرفی خود را به همراه بیاورید تا در پرونده شما جهت اطلاع پزشک ثبت شود.

در صورت نیاز به ویزیت پزشک یا نسخه دارویی به پرستار اطلاع دهید.